

PIRIPI

OHO DZAIRA PEPA

Pauro ma Timotteo qeeteta
Roma Nagapa, Itaria
Tii 63

Kiristuho Okoma Boto Tupu
Piripi Nagapa, Maketttonia

---

1 ¹Dzairamane:
O Piripi qaheuba abiho tupu, oho soopara ma baura abima gama,
dzoobe! ²Ohonga mai ma Dzesu Kiristu Soopara napahoho hasu ma
Kebai nikeho irita orare.

PAUROI PIRIPI ABIHO QUBA OHONGA HASA HIIRETA

³Anai Timotteoma nakamae Dzesu Kiristuho quba sutasutata ooraiqi
nikeke qupi samaneke qupadzomaqi Ohongake hasa hiirorai. ⁴Oi anai
paha qakiqaki eete nikeho quba saninoke pupu hiirorai. ⁵Nike bosata
sinabidza nakahoke nookaqi oho ttaiqa naate baaorai. ⁶Oho quba ana
qupadzomami Ohonga Sumasai bosa nikeho torota baura sohororai oke
noi eetoraqutoke Dzesu Kiristui paana naataquta soubidzakoi.

⁷Anai agobake nikeho torota biranateqi sutasutaho pobi naasuta bodza
ooqata nike naho torota Ohongaho sinabidza qidzaho ttaiqa naateqi
ana Ohongaho isere qidza mooto mootoke tuumoraiho hobihobike nike
eetorai. Oonita anai ikanomake eeteqi nike ruume naataqu, baamu.

⁸Anai Dzesu Kiristuho dzagananita Ohonga moomi nikeho quba naho
baruna tigima geemorai.

⁹Ana moomi nike isakiqata abi qesaho quba dzasa eete baura qesaquesa
dzoomorai. Oonihe nikeho nese parara eetemi nikehota oho gesina
meupu naatareiqi ana oho quba pupu hiirorai. ¹⁰Oke eete qaama oora
ma qaara nikehoi sasari naatemi baura teeqai bamu nikeho moirata
perebaquhe Kiristuho bodzata nee ma baunoma naatakoi. ¹¹Oi teeho

bahe Dzesu Kiristui nike uumami nike baura oho poma iso keke saridzemake oi Ohongaho neta dzapa pobi ma subesubenoma naatakoi.

PAUROI SUTASUTATA OOTAHE SINABIDZAI TE SUTASUTATA OORARA

¹²Qate anake sutasutata mootomi ooraihe ana dza eetemi nike eto oho nookami anake sesero eetoraiho isaki naatainio. Baamu, oi anake hoobire sinabidzake qaupuitarai. ¹³Oi anai Kiristuhu baura quba sutasutata ooraimi qaa abihi ttari ma abi samane qesa oho quba sinabidza nooka soubidzakoi.

¹⁴Ma oi keke bahe naho eka oi Soopara napameho baura abi quesake kosikosi eetemi paidzasuiqi Ohongaho sinabidzake hiire paanaitorai.

¹⁵Meeke quesai tti ma ttire quba eetoraini quesai Kiristuhu dzaodzao qubake hiire paanaitorai. ¹⁶Nokoi moomi anai Kiristuhu baurata toomami nokoi dzasa eeteqi oho habara eetorai.

¹⁷Qate quesai anake sutasutaho neta biribiri moitareiqi sinabidza hiirorai. ¹⁸Oke ana ikake hiibaqu? Noko qupa sasari quba eetoraini mae ikoiko oooh quba eetorai? Oonihe Kiristuhu noo paanaitorai oke ana nookami bagenoma kekeni. Oho quba hasa hiirorakoi.

PAUROI EEHAWA NAATAQUNI MAE BAATAQU

¹⁹Oi ana moomi nike hoobire pupu hiiremi Sumasai kaitomaqi poma ape ma ape nometa qupadzomaqu oonihe baura nahoke noi qaupuita keke eetakoi. ²⁰Oi anai eehaha naataquni mae baataqu, anai bamu oho quba ququimaquhe naho dza ma naho qupai Kiristuke ai qusubaitorakoiqi hiirorai. Oke eetemi nohota dzapa pobinoma naatakoi. ²¹Oi ana eehaha naatareiqa Kiristuhu baura quba eehaha naatakoi, mae baatareiqa isaki qidza name saridza quba baatakoi. ²²Oke ana qidzoke asataquhe Kiristui anake ttokata baura paha ipibidzareiqi hiibaquko dzoobe oke mee hiibakoi. ²³Oi naho qupa eseri naate oorai.

Ana isanate nike aipo biireqa Kiristuhu dzagata oorareiqi dza minake eetorai. ²⁴Oonihe anai nikoho baura eete soubidzaamake oraiho qubake paha qaanate. ²⁵Oke qupadzomaqi ana nikema qaamake nikoho qupa qidzaqidza ma ai tataumai mina naatakoi oke ana hiire oorai. ²⁶Oi paha nikoho pupu qubake anai eehahake qaaqa nikoho torota qeemamake nike nookami Dzesu Kiristuhu dzapa qiraitaquho isaki naatakoi.

PIRIPABIKE PAUROI QAA BANAITEA

²⁷Oonihe anai ao hairiamake qeema nukeke mooraquni mae mainata qaaraqu, nike oora ma qaara eeteqa gama qupa ma sama teena naate sinabidzaho ai tatauma baura mekeqoma eete qaaraquko noo teena oke ana nookami anata isanakoi. ²⁸Oonita quesai nukeke ibo eetemi ibo oi nokomaeho taanga naatakoi. Qate ibo oi paha nukeke geebanomaitemi nuke ingona maiho beedzaeta battigara naatakoi.

²⁹ Oi nike Kiristuke ai tataumatahe, paha noho quba heme ma bame qesa saridzareiqi hiiremi oorai. ³⁰ Oi kaipo ma qangareba naho irita peitemi nike moota, ma paha poiqa pobi nookorai teena oi paha nikeho irita qeemaridzoni.

NAPAI QUPA AI QURATEQA QESA KORORA EETARE

2 ¹Oonita Kiristuhu neta napamae qesaho dzasa eete ttapuitaquni mae sumasaho neta qesa ttaiqa naataquni, mae baruna heenata qesa kharuba teetaqu, oho tete oorai mae? ²Ooramake oi eto naho keke naatainohe oi paha nikehota qeemami nike dzasaho tete teena oke saridzeqa qiba ma qupa gama teenaiteqa napamae ttaike oho qaki naatare.

³Oonihe oi etoqa sama qusubata tuumaino eto qesa uneune hibainohe gesake hee, Oo anaio gattiqanita nii bosa aimareiqi hiiyorare.

⁴Oonomake hiireqa abi bamu nome ma nome keke qupadzomaqu.

DZESUHO QUPA GAIBANOMAHO TETEKE SUIMARE

⁵Dzesu Kiristui qupadzomataho teteke nike paha gesina naatare. ⁶Noi Ohongaho isakinipamuta qaatahe, Mai noke ttokata dzoobidzare hiiremi noi te tomidza dzadzanoma nomeke gaubidza quba ququimara, baamu. ⁷Noi tuhotuho naatareiqa dzadzaho birabira oke gaubire abihi sama aimami nokoi noke mooqi hee, Abi ooniqi hiireta.

⁸Ma noi sama nome ai gaibanipamuke eeteqi te hapahapaho quba basesa eetara, baamu. Noi sama nomeke hapahapa ooho pobiniqi hiire baateta oke qupadzomare. ⁹Noi oo eetetaho qubake Ohonga mai noke tukutoqi noho isaki qusubaiteqi dzapa nohoke paanaitemi abi minaraho dzapa pobi gama suqobirorai.

¹⁰Oho qubake qusuna oorai mae tookana oorai mae gisih nagapana oorai nokoi Dzesu Kiristuhu dzapa pobi nookaqanoke ao pomai kootobakoi. ¹¹Pomai kootoroqa hee, Dzesu Kiristuhu minara ma napaho Sooparanipamu ooniqi hiireqa sarai teena naatemi Ohonga Maihota nee ma baunoma naatakoi. Oonita nikeli qupa gaibanomaho tete nohoke suima qaamake Ohonga noomae nikeho dzapa qusubaitakoi.

NAPAI ABIHO BISATA DZADZAHO ISAKI NAATORARE

¹²Oonita oonomaho tete biranatakoiqi nike qupadzomare. Anai nikema qaatahae naho noo qusubaite qaatahae isakita naho amata paha teena oke eeteqi atti uboubota tete nikeme saridze qaaraqutoke ipi bodzata qidzanatare. ¹³Oi Ohonga noomae hiiremi nike noho baura eetare dza eitorai ma paha baura oho quba isanatakoi.

¹⁴Oonita nike quba tee ma teeke eetareiqi oke niiqi ma noosaamake eetare. ¹⁵Poma oke qaupuite qaaqa ttokata abi naga kairinomaho

dzadza naate nokoke baiburomi nokoi nikeke iga hiibaquho isakiama naatemi nike meenipamuke Ohongaho mumure naate qaarakoi.

¹⁶Oonita nike nokoho quba qaraqaraho ttihu biire qaama qaama Kiristui baabaqu bodzata anai noke hee, Dzoobe, noko ma nanai te sepeke baura eetaranihe oi mee qidza goomoraiqa hiire noho pengata qaki naatakoi.

¹⁷Qate anai nikeho baura eeteqi nikeke ai tataumanomaiteqi oho qubake sama name bagara biiremi naho dzuui ttokata taataquko anai bamu oho tti ma ttaka hiibaquhe nikema gama oho quba Ohongaho hasa hiibakoi. ¹⁸Oi mee, nike paha anama napai gama oho hasa hiibaridzoni.

TIMOTTEOHO NOO

¹⁹Qate dzamonoqake ana Timotteo dzoobiremi noi nikeho torota isere qidza aimaa baamake ana oho ttidza qidzaqidza eetakoiqi qupadzomaqi Ohongake qupanomaitorai. ²⁰Oi Timotteoi nikeke kokora qidza eetaquho isaki noho torota ooraihe noho qesa te ooraidzara. ²¹Qesai teqaha Dzesu Kiristuke qupadzomoraidzaranihe sama nokomeqake qupadzomorai.

²²Oonita nike noho poma moomi qeseba khatai mai nome tuuhororaiho isakita noi anake sinabidzata hoobire baaorai. ²³Oonita Gamani noko anake ikanoma eetaqu oke nooka pobiteqake ao noke nikeho quba dzoobidzakoi. ²⁴Oi ana paha naamae nikeho torota ao biranatare qupadzomaqi Sooparake oho quba qasa hiilorai.

EPAPAROTITOHO NOO

²⁵Oonihe pure qubake ana Epaparotito nikeho quba burisi eetemi dzaira pepa erake aimaqi qeehibi. Nike bosata noke dzoobiremi baa nikeho habara eeteqi anake tuuhorota. Tuuhoro qami ana nookami noi nomaqidza, bauraho ttaiqa naate sahurunomaho isaki oni. ²⁶Oi noi bosata baaqi heme saridzemi teei oho isere nikeho torota mootota oke Epaparatitoi nookami nohota bame eetemi noi nikeho quba iiha ma dzoobidza eetemi ana poiqake noke dzoobiremi qeehibi.

²⁷Oi noi bosata heme aimata oi mee. Noi ao baatarotahe Ohongai no ma nakahoke nookami bame oi eto anake suqobidzaino hiireqi Ohongai baruna heena nometa Epaparotitoke qidzaiteta. ²⁸Oonita nike noho pobi nookaama naatemi oi naho quereta goosobaino hiireqi ana adzahaha naate ao noke dzoobiremi nike noke moorare.

²⁹Oonita nike naho nookami ana dzapa pobinoma naatorai mae? Oho isakita Epaparotitoi Ohongaho pengata naho habara naatemi nike noke oho kokora eeteqa qaki eetare. ³⁰Oi nikemae naho kokora eetarotahe noi nikeho puike naate anake tuuhoro qami heme ma bame noho irita peitemi noi te anake gaubidzaranihe erata keke ooqi baatare boohitahe bamu. Oho quba noke korabetare.

AI TATAUMANOMAHO OORA MA QAARAI POBIRATORAI

3 ¹Dzairamane name, noo qiba erake ana hiireqi hiirorai: Soopara noomae ttidza qidzaqidza nikelohoho khooba naate qaarare. Qate noo qetta oorai oi paha nikelohoho sinasina qidzanita ana bamu oho qoredza eete qaataqu.

²Oi hu nooho dzaodzaonoma nokoi dzuru ma kabiraho isakita nikelohoho eetorai oi qanganita moorare. ³Nokoi hee, Nanaio abi geebanomaniqi hiiroraihe, erake eete oorai. Apenei samaho geeba oonoma ngilingi eeteqa Ohongaho Sumasa qusubaite Dzesu Kiristuqaho dzaodzao eetorai nikelohoho ma napai oke eesuqi Ohongaho geeba meenoma ao saridzorai.

⁴Oi abi gesai sama nokome qusubaiteqi hee, Nanaho isaki mee oi oorai, oke hiireqi nokoi samaho isaki nahoke suqobirorai mae? Oi baamunipamu. ⁵Hu nooke qusubaiteqi maimane nokoi qupi ⁸ooqata anake sama koko geeba mootota. Qate ana ttari apeta biranateta bahe Isiraeho quni ma mani, dzapa noho Beedzami, mai ma pai esese oho nenanita anai Heboroho poro goottani.

Ma sukuru apeta ana gesina saridzeta bahe Pariseoho sukuru mina.

⁶Ma dzaodzao nahoi gattiqi bamu. Anai oho tete gama qusubaite soubidzare hiireqi Kiristuhu oko ma botoke seseronipamuке eeteta, dzasa. ⁷Quba oonoma naho qupata meenoma naate qaatanuhe anai ipita Kiristu saridzeqi quba oonomake hee, Ngiinginomaniqi hiireqi oke qaataeta.

⁸Oi keke bahe Dzesu Kiristu Soopara nameho sukuru ma gesina qidza tobe sumanoma oke anai gama mai eetareiqi ttokaho quba qesa minarake hee, Quba susu ma sasaniqi hiireqi Kiristuhu quba beedzabeeedza eeteta ma poiqa eetorai. ⁹Oonita Ohonga moomi anai hu noota isanataama naatorai kaga. Oonihe ana Kiristuke ai tataumorai oho isakita Ohonga anake mooqi rike ma pobi ooniqi hiibaridzoni.

¹⁰Oonita anai tete apeta Kiristuhu heme oho ttaiqa naataqu, ma ikanomake eete baata nohoho ttaiqa naataqu, ma beedzae apema noi baata neta qoridzetaho teteke ana saridzaqu, oke ana paha naamae gesina naatare hiire oorai. ¹¹Gesina naateqanoke tukutuku nohoho tete dzapa pobinoma oke ana paha mai eetare hiiroraita qupadzomare.

PAUROI SAMA NOME QAASUMA QAATAHO TETE

¹²Beedzae oho teteke ana ao gattiqi saridzoraihe oi idzoidzo naataamake oorai. Dzesu Kiristui anake mai eetetaho isakita ana paha naamae oho tete mai eete soubidzare hiire oorai.

¹³Dzairamane name, saridze soubidzaamake oorai oke ao hiibi oonihe ana teena erake eetorai: Tume nikelohoho ana te dzaganaitoraidzaranihe, dzaga

robena ooraiqaho dzaodzao eeteqi dzogohu suutoqi aimare eetorai.

¹⁴ Ohongai Kiristuho teteke biraiteqi ota napake gori moitareiqi kira hiiremi isaki ota ana nese sooro suuto qeemorai.

¹⁵ Oonita apenei kotanga naatare hiire napamae ota qupa teenaitare. Qesai mainake qupadzomaquko nokoke Ohonga paha qupanomaitaridzoni. ¹⁶ Oonihe Ohongai ao ika ma ikata napake qupa teenaitemi oorai oke eto teei rasaki eetainohe gama ttaiqake qeemorare.

¹⁷ Dzairamane naho teteke mooqa suimare. Naho tete suimorai abi oonomake nike moo pobiteqa hee, Isaki oioniqi hiireqa ipitotare.

¹⁸ Oke ana teeho qubake hiidzaranihe Kiristui sama nome ai qurateqi hapahapaho pobi naateta oonomaho teteke quesai suima quba goottae eete ibo eetorai. Noo oke ana agobake hiiretahe surupoma paha hiibi. ¹⁹ Oi nokoi ttokaho teteke qupadzomaqi midzaamake dza nokome qusubaitemi oi nokoho qoberoba nee ma baunoma naatemi oho ipike noko rubenga saridzakoi oke ana bamu nike ikobetaqu.

²⁰ Oi napaho Soopara Dzesu Kiristui qusu neta baabardzoho beebeke napa eetorai oonita napaho guhu ma nagapa oi ttoka bahe qusu oioni.

²¹ Nookare, Dzesu Kiristui quba minarake igabidzare hiire oorai.

Oonita noi baura samaneke eetoraiho beedzae tatangama ttokaho sama ngiinginoma napahoke noi hiiburomi napai noomaeho nee ma bau naatakoita qupadzomare.

QUPA TEENAITEQA TETE QIDZA SARIDZE QAKI NAATARE

4 ¹ Oonita qeseba dzairamane name, anai nikeho quba baate biraboraita nike naho paparaho isaki naate oorai oni. Oho quba, gesamane dzanoma name, nike Sooparaho neta poupaama naate qaarare.

² Qate paimaneho dzapa Eottia ma Sittikhe nipe qesa bisibis naatoraihe Ohongaho pengata oke nipe qaateqa qupa teenaitare. ³ Ma Sudzuge, baura abi qidza nii qupadzomare. Paimane hiire oke nii hoobidzare. Qesama nokoi kaipo minake eete Keremetto ma baura abi qesa ma nanake tuuhoro qaatanita dzapa nokohoi meenipamu qaraqaraho geeta oorai.

⁴ Nookare, Sooparaho neta qakiqaki naate qaarare. Oke ao hiirehe paha teena oke hiire, bame nikeme qaasuhiqa qaki naatare! ⁵ Ohonga Sooparai te kharata ooraizaranita kokora qidza nikemeke abi samane banaitare.

⁶ Eto quba tee ma teeho iiha ma dzoobidzake eetainohe quba ape ma apeho quba qupadzomaqu oho quba Ohonga pupu hiiqake ao dzoobe hiibare. ⁷ Dzoobe hiireqa Ohongaho hasu ma kebake apei qupadzoma isanataqu bahe, nikeho iiha ma dzoobidzai Dzesu Kiristuho torota oomake oi nikeke tuuhoro qaarakoi.

⁸ Qate dzairamane, noo paha erake aimare. Noo apeio meenoma, ma qidza, ma sasari, ma baura ape paha pobi qidza, rike ma poinoma

ma dzaanoma? Nike nookami noo oonoma bagenoma teei oorai mae?

⁹Ooraiqako oho noo paanaiteqa qaupuitare. Tete oonomake ana aimami
nike ao moo nookaqi bosata naho torota qase dzoomaqi gesina naateta.
Oonita teena oke poike ipibire qaarare. Qaamake Hasuho Maikhatai
nikema gama qaarakoi.

¹⁰Oi nikey bosata ana hoobire qaata. Qaami anai oho quba Ohongaho
hasa hiire qaatahe, oho tete ikanomake eete gattiqna naatemi nike
qaateta? Oho noo mina bamuhi poiqa tete paha biranatemni nika ipibire
hobihobi baura oke eetaqu kaqa. ¹¹Oi anai te naamaeho tti ma sori
hiidzara, baamu. Isaki ape ma apeke saridzorai oke ana Ohongaho
pengata nookami isanatorai.

¹²Anata meupu biranatemni saqubema muunaqu, eo seebe biranatemni
ttidza saa eetaqu, anai oho kotanganita bamu tee ma teeoh quba
ququimaqu bamu. ¹³Kiristu baura teeke hiiremi ana noho neta beedzae
ma tatanga giimaqi bamu teeoh bittake eetaqu.

¹⁴Oonita nika bosata moomi naho qepe ma haba qesa bamu naatemi
nike adzahaha naate naho pati qohatetaho hasake ana hiire. ¹⁵Oi ana
bosata Sinabidzaho qaru eeteqi Maketonia haba nikesoke qaate tuumami
Sinabidza tupu quesai te anake hoobidzaranihe nikey keke eeteta.

¹⁶Anai Ttesaronika nagapata baura eetomi nika paha qupi teenani mae
eserike ota naho quba hobihobi dzoobireta oi dzoobe! ¹⁷Oonihe anai te
naamae qonoqono ooho dzaodzao mina eetoraizdaranihe nika oonoma
eetemi nikesota oho agoago samane biranatareiqa ana hiilorai.

¹⁸Epaparotitoi nikeso qonoqono abinike aima baami naho iisuta
peitemi ana poiqake isanatorai. Qonoqono oho ura Ohonga nookami
bagenoma mekenoma, nohota isanatorai. ¹⁹Qate nikesota quba bamu
naatemi erake qupadzomare. Dzesu Kiristui iisu minanoma dzapa
pobinomanita Ohongai ota paha nikeso pati qohatakoi.

²⁰Dzoobe, Ohonga mai napameho dzapai poro kiranova naate
qaarakoi. Oi meenipamu. ²¹Qate quesamane nahoi erata nikeso quba
dzoobe hiire. Oonita nikesota apenei Dzesu Kiristuhu pobi naate oorai
nokoke gama iso keke dzoobe hiibare.

²²Qate Kaisaho kokora abi ma kara erana oorai, nokoi oho qesa nikeso
quba qaki naate noo dzoobire. ²³Oionita Dzesu Kiristuhu baruna heena
nike ma napaho irita qaaqa gisi napahoke soopara eetoreare. Aipo.

Anai Pauro